

To je minister sam nekemu naših poslancev na Dunaju povedal. In kako se je vladal dr. Costa proti Klunu? Kakor sem pisal, bil je na svečnico pisani list zagreb. Slovencev štirim slov. prvakom adresiran, to so bili dr. Bleiweis, dr. Toman, Svetec in dr. Costa. Bleiweis in Toman, dobro vem, sta bila energično proti volitvi Ceneta, ali dr. Costa se je za njega naj bolj potezal in je tudi druge pregovoril, da so ga med narodne kandidate vzeli; edinemu Costi izključivo se ima Klun zahvaliti, da je poslanec in vsled tega „Sektionsrath“ postal. Kako se je Cene Costi na to zahvalil, sem poprej povedal. — Tudi ljubeznjivi Cene o Svetcu okoli po novinah trosi, da službo sodniškega svetovaleca išče, — pa drugi poslanci mislijo, da ima v tej zadevi Cene prav, kajti Svetec ne čuje te novice dementirati.

Pa to ni nič novega za Ceneta. On je moral, kakor sem zadnjič omenil, 1850. leta kakor rdeč radikalec v Švajco odbežati. Od ondod je kmalu začel ministru Bachu dopisovati in bil je z njim v čudnih odnošajih, za katere ni tu prostora, da bi jih potanko razkladal. — Na enkrat berem, mislim, ako se ne motim, 1857. leta v več nadaljevanjih v nekdanji „Literaturbeilage“ k „Wiener Zeitung“ od našega učenega doktorja Ceneta članek pod naslovom „grad Rapersweil, nekdanji sedež habsburške hiše v Švajci“, v katerem je rdeči radikalec strašno rep med noge stisnil in se tedajšnji dunajski vladi na vse kriplje neposredno prilizoval. Aha, sem si mislil to čitajoč: Cene bi rad nazaj v Avstrijo prišel in službo dobil! Nisem se zmotil, ker Cene je bil 3 mesece pozneje za gimnazialnega, profesorja v Zadru imenovan. — Poznam ga že Ceneta čez 20 let, ali bil je zmirom enak, njemu je to čisto vse eno: danes se kot diletant na slovenskem gledišču našemu občinstvu predstaviti (kakor 1849 leta), jutri pa za spremembo v „Reichsrathu“ Dežmana supilirati. — Ko sem bral, da je službo na dunajski trgovski akademiji tako ostentativno kakor mučenik (risum teneatis amici!) pustil, vedel sem precej, da je to prevetrani lisičji manever Cene-tov, in jako sem se bal, da ne bili se na to limanico politiški šinkovci v Ljubljani vjeli, — pa žalibog nisem se zmotil, ker še v trgovski zbornici se mu je eden naj poštenjših slovenskih možakov umeknil, da je Cene poslanec postal.

Z Pohorja dne 30. dec. — Slovenski župan, kje pa si? Željno smo pričakovali poduka, kako se ima po novih postavah županiti; zdaj smo sicer v „Novicah“ brali, da je „slovenski župan“ beli svet zagledal, samo v Maribor še menda ni priromal, ker ni duha ne sluha od njega, in vendar brez poduka, kake pravice in kake dolžnosti zdaj srenje imajo, ne moremo izhajati. Žalosten nasledek nevednosti so mnogi prepri, ki so se vneli o priliki poslednjih srenjskih volitev. Srenjčani ne poznajo postav, katere jih zadevajo, in tako vsak svoje trdi, in nasledek je jeza, prepri, tožbe in sovraštva. Od tega, da se malokje po postavah županije, da ni nobenih odborovih sej, nobenega računa itd. nečem zdaj govoriti. — Pa mi bo kdo odvrnil, kako to? saj župani dobivajo vse postave v državljanskem zakoniku (Reichsgesetzblatt) in tako zamore vsak srenjčan lahko je brati in znati! To je sicer res, da župani dobivajo cesarske postave; pa kaj to pomaga, ker jih dobivajo — saj okoli Maribora — samo v nemškem jeziku, ktere ga večina srenjčanov ne umi, in zato tudi postav ne bere in ne pozna. Kako pa to? saj za Slovence sama vlada izdava avtentičen prevod vseh postav, torej se tudi Slovenski srenjčani lahko z njimi soznajajo? Res je to, da se izdaja taka prestava, pa okoli Maribora so pred nekaterimi leti sami župani prosili, ki so poprej vse postave v nemškem in slovenskem jeziku dobivali, naj se jim zanaprej pošiljajo postave samo v nemškem jeziku, češ da vsi nemški razumijo. Bodi si, da semertje kateri župan nekoliko nemški razumi, pa postava ni samo, za župane, ona je za vse državljane; vsi jo morajo poznati, ker se je vsem po nji ravnati; srenjčani na Slovenskem pa večidel samo slovenski znajo in tako se zgodi, da jim je vse neznano, kar se v deželi godi, ker nimajo postav v slovenskem jeziku.

Zakaj se pa je slovenska prestava pri nas odpravila? Župani tega niso sami izduhtali, marveč so bili od neke strani na to napeljani, češ da bo potem državljanski zakonik cenejši; zato so privolili, da se jim daje le samo nemški zakonik. Zanaprej vendar tako ne more ostati, da na škodi ne bomo. Naj tedaj „Slov. Gospodar“ v imenu vseh pametnih kmetov opominja srenjske odbore v Mar. okraju, da usta odpro in cesarske postave v slovenskem jeziku tirjajo; zakaj to ne dela ne krajcarja več stroškov

srenjam, ker se na Dunaju tako za Slovence slovensko postava prevaja; treba je le tirjati si pravice. Kdor bi slovenskega brati ne hotel, naj pa pusti; pa zavoljo nekterih zagriženih nemškutarjev ne more celi okraj trpeti. —

Od sv. Benedikta v slov. gor. smo dobili od izvrstnega našega sadjo- in svilorejca g. D. Čolnika na Drvanji sledeče oznanilo: „Vsaki naročnik „Slov. Gosp.“, ako svojo željo skorej naznani, dobi za spomlad cepik (suškov, pelenikov) žlahtnega sadja t.j. 5 do 10 mladik z slovenskimi imeni, brez plače, samo poštne stroške bo imel. Dalje dobi, če bi kdo želel jajčice (Seidengrains) zdravih svilnih gosence, če se skorej oglasi; ker se kesneje bodo dalje poslala, in je gotovo zdravih težko dobiti. Kvintele velja 1 fl. 30 kr., lot 5 fl., ktere Lahi radi z zlatom plačujejo.“

Novičar.

— Prečastitljivi konsistorij v Olmucu bode od novega leta počenši svoje kurende tudi v českem jeziku izdaval.

— V Petrogradu se snuje društvo, ktero bode podučevalo Ruse o drugih Slovanih. To društvo hoče po celi Ruski osnovati to učenje.

— Ruska ima zdaj v Polski skupčenih više 100.000 vojakov in če se se prirajajo oni, kateri so v vilnajskem — kijevskem — in odesaškem vojaškem okraju, ima Ruska na meji tako veliko armado skupčeno, da, če bi potreba bila, lahko porine zadosti veliko moč taki proti Turški. — Tudi ima večje število vojakov v Evropi kakor Pruska, ker ima jih 172 peških polkov.

— Naša armada je dobila naglo povelje, da se mora taki skupčiti v Galiciji. Sploh je začelo v Polski hudo vreti in se je bati, da v kratkem celo izkipi.

— Koliko je na Moravskem čitavnic. Na Moravskem je 129 čitavnic in sicer 95 českoslovanskih, 5 mešanih, ostalih 29 pa nemških. To je lepo število! Na mnogih krajih po Slovenskem bi bila še potrebna čitavnica, posnemajmo brate Čehoslovane!

— Vesel napredek v českem časopištvu. Ne le, da veliko število izvrstno vredovanih in marljivo branih dozdajnih českich listov na krepkih nogah stoji, bode od novega leta počenši dnevnik „Narodni pokrok“ (napredek) na novo Moravska Orlice, Olomucke Noviny in Posel z Praby pa v večji obliki začel izhajati. Tudi Slovaki se krepko gibljejo. Poleg že izhajajočih „Pešt-Budinskih“ vedomosti bode začel izhajati nov list „Slovenske (slovaške) Noviny.“ V Klatoveh pride 3 krat na teden „Šumavan“ na svitlo.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varuž-dinu	V Mariboru	V Celju	V Ptujju
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	5 80	6 35	6 20	5 50
Rži	8 —	4 15	8 80	8 80
Jočmena	2 80	—	3 8	—
Ovsa	1 80	—	1 80	1 60
Turšice (kuruze) vagan	2 80	3 20	3 10	2 80
Ajde	3 —	3 —	3 10	2 60
Prosa	2 80	—	8 20	—
Krompirja	1 40	1 35	1 30	—
Govedine funt	— 19	— 24	— 22	— 25
Teletine	— 24	— 26	— 22	— 26
Svinjetine črste funt	— 30	— 26	— 24	— 24
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10 —	10 —	7 50	10 —
„ 18" „	—	5 35	—	—
„ 36" mehkih „	7 —	—	5 60	8 —
„ 18" „	—	3 60	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 80	— 40	— 40	— 35
„ „ mehkega „	— 60	— 30	— 40	— 35
Sena cent	1 50	1 30	— 95	1 —
Slame cent v šopah	1 20	1 10	— 95	— 90
„ „ za steljo	— 80	— 80	— 45	— 70
Slanine (špeha) cent	42 —	33 —	44 —	32 —
Jajec, tri za	— 10	— 10	—	—

Cesarski zlat velja 5 fl. 79 kr. a. v.

Ažijo srebra 119.50.

Narodno drž. posojilo 64.10.

Loterijine srečke.

V Gradcu 28. decembra 1867: **49 48 88 12 86**

Prihoduje srečkanje je 15. januarja 1868.